

Miten kannustan lasta lukemaan?

Vinkkejä kaikille aikuisille!

Luetaan yhdessä!

Yhteiset lukuhetket kotona, päiväkodissa ja koulussa luovat myönteistä asennetta lukemiseen: **lukeminen on kivaa yhteistä tekemistä!** Lukuhetket ovat myös yhteistä laatuaikaa, mahdollisuus olla lähekkäin ja jutella rauhassa päivän kuulumiset.

Pienten lasten kanssa lukeminen on pehmo- ja pahvikirjojen kääntyvien sivujen ihmettelyä, kuvien katselua ja asioiden nimeämistä. Kuvakirjoihin ja pidempiin tarinoihin siirrytään pikkuhiljaa lapsen kasvaessa.

Lukea voi myös kuuntelemalla: kuunnelkaa yhdessä äänikirjoja!

Lapselle kannattaa lukea ääneen vielä silloinkin, kun hän osaa jo lukea itse.

Tutkitusti siitä on hyötyä ainakin 13-vuotiaaksi saakka! Iltasatuhetkiä kannattaa siis jatkaa koululaistenkin kanssa.

On kuitenkin hyvä lukea muulloinkin kuin nukkumaan mennessä: jos lapsi nukahtaa aina kesken sadun, jää lukukokemus vajaaksi. Lapselle on ominaista työstää kuultua mm. juttelun, leikin ja piirtämisen keinoin.

Isompien lasten kanssa voidaan pitää lukuhetkiä, joissa kaikki lukevat omia kirjojaan ja kertovat lukemastaan. Voitte myös lukea samaa kirjaa ja jutella ajatuksistanne.

Oma esimerkkisi on tärkein innostaja.

Jos lapsi näkee aikuisen lukevan tai tietää hänen pitävän kirjoista, se motivoi lastakin tarttumaan kirjaan.

Jos lukeminen on itsellesi hankalaa, löytyisikö lähipiiristäne lapselle lukukummi tai -mummi, joka veisi lasta kirjastoon ja lukisi hänelle?

Kokeillaan erilaisia kirjoja

Lukijaksi kasvaakseen lapsi tarvitsee kirjoja saatavilleen.

Hanki siis kotiin kirjoja!

Jos lapsen on vaikea löytää kiinnostavaa luettavaa, **rohkaise häntä kokeilemaan erilaisia kirjoja, jotta omat suosikit löytyvät.** Sopiva tarina imaisee mukaansa: kirjaa ei ole pakko lukea loppuun asti.

Jos lukemaan keskittyminen on vaikeaa, tarjoa lapselle lyhyempiä tekstejä, esim. novelleja ja sarjakuvia.

Joskus lukuilo löytyy tv-sarjan, elokuvan tai musiikin kautta: tarkista, onko lapsen suosikeista tehty kirjaa!

Vaikka lukeminen ei innostaisi, saattaa lapsi tarttua kirjaan, jos sellainen on käden ulottuvilla eikä ole muutakaan tekemistä.

Lainaa siis kirjastosta kasa eri tyyllisiä kirjoja ja vie ne tarjolle lapsen huoneeseen. Vaihtuvia kirjapinoja kannattaa testata myös teini-ikäisten yöpöydällä!

Mennään kirjastoon

Yhteiset kirjastokäynnit avaavat oven lukemattomiin maailmoihiin! Kirjastossa käyminen voi olla koko perheen yhteinen, säännöllinen harrastus. **Vie lapsesi kirjojen äärelle, vaikket itse lukisi.** Kirjastosta löytyy myös elokuvia, lehtiä, pelejä ja musiikkia — jokaiselle jotakin.

Kirjastokäynneillä mieluista lainattavaa löytyy usein kuin itsestään. Voit myös pyytää lapsellesi sopivia lukuvinkkejä kirjaston henkilökunnalta, he auttavat mielellään!

Kun kirjasto ja sen henkilökunta tulevat tutuksi, lapsi osaa myöhemminkin etsiä itselleen sopivaa luettavaa. Kirjasto tukee lukuharrastusta monin tavoin: esimerkiksi lukukoiratoiminta tarjoaa myönteisiä lukukokemuksia, jotka ovat erityisen tärkeitä silloin, kun lukeminen on vaikeaa.

Lukurauha

Kun lapsi lukee jo itse, on tärkeää että lukemiseen saa keskittyä. Lukurauha on erityisen tärkeää niille lapsille, joille lukeminen on työlästä.

Oma lukupaikka helpottaa keskittymistä, ja muiden on helpompi muistaa, ettei toisen lukemista häiritä.

Lukupaikka voi olla vaikka pehmainen matto ja tyyny, verhon takana oleva lukukolo tai pahlakakokona askarreltu lukumökki. Voit myös asettaa suuren viltin pöydän päälle, jolloin pöydän alle voi kömpiä vaikka taskulampun kanssa lukemaan. Myös kankainen telta tai tiipii toimii viihtyisänä lukumajana.

Kritisointi kielletty!

Lukurauha tarkoittaa myös sitä, ettei toisen lukemista arvostella. Lukemaan oppiminen vaatii paljon harjoitusta, eikä ole kivaa kuulla ettei juuri opittu taito vielä riitäkään. **Kehu ja kannusta!**

Älä kritisoi lapsen kirjavalintoja!

Joskus jokin kirja voi aikuisen mielestä vaikuttaa lapselliselta tai huonolaatuiselta, mutta tarina saattaa sisältää tärkeitä teemoja, joita lapsi alitajuisesti työstää.

Kunnioita siis kaiken ikäisten lasten ja nuorten yksilöllistä makua.

Lukutaito ja -maku kehittyvät vain lukemalla!

Lukeminen on aina hyvä asia.

Myös sarjakuvat, tietokirjat, aikakauslehdet ja mediatekstit kasvattavat lukupääomaa!

Lukijaksi kasvamiseen tarvitaan:

- * yhteisiä lukuhetkiä
- * kirjoja lapsen saataville
- * myönteinen lukemisen malli

Lukutaitoa ylläpidetään ja kehitetään lukemalla!

MPÄÄLÄ

LUKUTAITO ON ELÄMÄN MITTAINEN MATKA

Lukemisesta on tutkitusti paljon hyötyä lapsen kehitykselle ja tulevaisuudelle. Lukemisen perustaa luodaan jo silloin, kun vastasyntyneelle vauvalle jutellaan, lorutellaan ja lauletaan. Varhaislapsuuden lukukokemukset tukevat kielellistä kehitystä, antavat valmiuksia tuleville lukutaidoille ja luovat myönteistä asennetta lukemiseen. Siksi jo pienelle lapselle kannattaa lukea!

Lukemaan oppiminen vaatii monenlaisia taitoja, jotka karttavat pikkuhiljaa. Lukutaito on hieno saavutus jota kannattaa juhllia! Sujuvaksi lukijaksi kehittyminen vaatii kuitenkin edelleen aikuisten tukea ja kannustusta. Lukuharrastus voi olla koko perheen yhteinen juttu: jutellaan kirjoista ja lukemisesta sekä käydään porukalla kirjastossa.

Lasten lukemisen tukeminen voi olla vaikeaa, jos ei itse ole kiinnostunut kirjoista tai jos lukeminen on ollut vaikeaa. Moni aikuinen on kuitenkin huomannut, että lasten kanssa lukeminen on hyvin erilaista kuin oma lukeminen: parhaimmillaan yhteiset lukuhetket ovat korjanneet lapsuuden huonoja lukukokemuksia, ja vanhempi on itsekin innostunut lukemisesta ensimmäistä kertaa elämässään!

Etenkin nuorten elämässä koulu, kaverit ja harrastukset vievät paljon aikaa ja vapaa-ajan lukeminen saattaa unohtua. Moni kuitenkin palaa lukuharrastuksen pariin, jos lukemiselle on lapsuudessa rakentunut vahva perusta ja kirjastonkäyttö on tullut tutuksi. On myös muistettava, että nuoret lukevat jatkuvasti erilaisia multimediatekstejä, joiden hallinta on oma taitolajinsa.

Lukemisen taidot kehittyvät jatkuvasti, koko loppuelämän!